

॥ ४४ ॥ घटयति चालयति ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ मममां ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ नेत्राभ्यां श्लेष्मपिहिताभ्यां ॥ ४९ ॥ ५० ॥ कलुषं यातः पापं कर्मनुकृतः ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ अग्निदेवानां मुखं च पुरोधाश्रयः ॥

संस्तुमद्भुवचां ङालः श्लेष्मपिहितलोचनः ॥ परिभिन्नस्वरोरुक्षः प्रोवाचाप्रिषद्वर्शनः ॥ ४४ ॥ अपच उवाच कः कुतं त्रीं घटयति सुतेचां ङालपक्वणे ॥ जागर्मिनात्र सुप्तोस्मिहतोसीति चदारुणः ॥ ४५ ॥ विश्वामित्रस्ततोभीतः सहसा तमुवाच ह ॥ ४६ ॥ विश्वामित्रो ह मायुष्मन्नागतो हं बुभुक्षितः ॥ मावधीर्मम सदुद्धेयदिसम्यक् प्रपश्यसि ॥ ४७ ॥ चांङालस्तद्वचः श्रुत्वामहर्षेर्भावितात्मनः ॥ शयनादुपसंभ्रात उद्ययौ प्रतितंततः ॥ ४८ ॥ सविस्तज्याश्रुनेत्राभ्यां बहुमानात्कृतांजलिः ॥ उवाच कौशिकं रात्रौ ब्रह्मन्किं ते चिकीर्षितं ॥ ४९ ॥ विश्वामित्रस्तुमातंगमुवाच परिसांत्वयन् ॥ क्षुधितो हंगतप्राणो हरिष्यामि श्वजाघनी ॥ ५० ॥ क्षुधितः कलुषं यातो नास्ति हिरशनार्थिनः ॥ क्षुच्चमांदूषयत्यत्र हरिष्यामि श्वजाघनी ॥ ५१ ॥ अवसीदंति मे प्राणाः श्रुतिर्मे नश्यति क्षुधा ॥ दुर्बलो नष्टसंज्ञश्च भक्षामक्षवि वर्जितः ॥ ५२ ॥ सोऽधर्मबुद्ध्यमानोऽपि हरिष्यामि श्वजाघनी ॥ अटनं भैक्ष्यं न विदामि यदायुष्मा कमालये ॥ ५३ ॥ तदा बुद्धिः कृतापापे हरिष्यामि श्वजाघनी ॥ अग्निमुखं पुरोधाश्रुदेवानां शुचिषाद्धिभुः ॥ ५४ ॥ यथावत्सर्वभुग्ब्रह्मातथामां विद्धि धर्मतः ॥ तमुवाच सचांङालो महर्षे शृणु मे वचः ॥ ५५ ॥ श्रुत्वा तत्त्वं तथा तिष्ठ यथा धर्मो न हीयते ॥ धर्मतवापि विप्रर्षे शृणुयस्ते ब्रवीम्यहं ॥ ५६ ॥ शृगालादधमं श्वानं प्रवदंति मनीषिणः ॥ तस्याप्यधम उद्देशः शरीरस्य श्वजाघनी ॥ ५७ ॥ नेदं सम्यग्व्यवसितं महर्षे धर्मगर्हितं ॥ चांङालस्वस्य हरणमभक्ष्यस्य विशेषतः ॥ ५८ ॥ साध्वन्यमनुपश्यत्वमुपायं प्राणधारणे ॥ न मांसलोभात्तपसो नाशस्ते स्यान्महामुने ॥ ५९ ॥ जानता विहितं धर्मं न कार्थो धर्मसंकरः ॥ मास्मधर्मं परित्याक्षीस्त्वं हि धर्मभृतां वरः ॥ ६० ॥ विश्वामित्रस्ततो राजन्नित्युक्तो भरतर्षभ ॥ क्षुधार्तः प्रत्युवाच दंपुनरेव महामुनिः ॥ ६१ ॥ निराहारस्य सुमहान्मम कालो भिधावतः ॥ न विद्यतेऽप्युपायश्च कश्चिन्मे प्राणधारणे ॥ ६२ ॥ येन येन विशेषेण कर्मणा येन केन चित् ॥ अभ्युज्जीवेत्साद्यमानः समर्थो धर्ममाचरेत् ॥ ६३ ॥ ऐन्द्रो धर्मः क्षत्रियाणां ब्राह्मणानामथान्निकः ॥ ब्रह्मवर्हिर्मम बलं भक्ष्यामि शमय न क्षुधां ॥ ६४ ॥ यथायथैव जीवेद्विदितं कर्तव्यमहेलया ॥ जीवितं मरणाच्छ्रेयो जीवन् धर्ममवाप्नुयात् ॥ ६५ ॥ सोऽहं जीवितमाकांक्षन्नभक्ष्यस्यापि भक्षणं ॥ व्यवस्ये बुद्धिपूर्वैवैतद्भवाननुमन्यतां ॥ ६६ ॥ शुचिषाट् शुचिमेध्यमेव सहतेनामेध्यं ॥ ५४ ॥ तस्याप्यथा सर्वभुक्कं तथा ब्रह्मा ब्राह्मणोऽपि तनुल्यत्वात् सर्वभुग्भविष्यामीत्यर्थः ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥